

**Дослідження стану захворюваності на бронхіальну астму та хронічні
обструктивні захворювання легенів в Україні**
*Лебедін А.М., к.ф.н., асистент кафедри організації та економіки фармації
Національного фармацевтичного університету
Alla_leb7@ukr.net*

Хронічне обструктивне захворювання легенів (ХОЗЛ) — це поширене хронічне захворювання, яке характеризується стійкими респіраторними симптомами і обмеженням повітряного потоку через патологічні зміни дихальних шляхів та альвеол, зазвичай спричинені значним ушкоджуючим впливом шкідливих частинок або газів. Основні причини загострень ХОЗЛ: інфекції дихальних шляхів (зазвичай, вірусні або бактерійні) і посилення забруднення повітря, припинення базисної терапії.

Бронхіальна астма (БА) — розповсюджене хронічне запальне захворювання дихальних шляхів, яке визначають за різноманітними поновлюваними симптомами, оборотною обструкцією дихальних шляхів та бронхоспазмом. [1].

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) до недавнього часу формулювала свої позиції з проблем астми та ХОЗЛ у вигляді окремих положень, зараз аналізує їх як компонент єдиної проблеми неінфекційної патології. За даними станом на 2012 р. 38 млн (або 68 %) смертельних випадків у світі були зумовлені неінфекційними захворюваннями, 16 млн людей не дожили до 70 років.

На сьогоднішній день БА є однією з домінуючих світових проблем. У світі приблизно 1 з 12 чоловік хворіє на БА або ХОЗЛ. На планеті на астму хворіє близько 300 млн людей. Поширеність у різних країнах коливається від 1 до 16 %. Щорічно 6 млн чоловік вмирають внаслідок паління тютюну, а більше 600 тис. - від пасивного куріння. Від БА і ХОЗЛ щорічно помирають 4 млн осіб, що приблизно втричі більше, ніж від цукрового діабету. Очікується, що до 2030 р. від хронічної патології загине 52 млн людей.

В Україні, за даними офіційної статистики 488,8 хворих на 100 тис. дорослого населення, і щорічно БА вперше діагностується у близько 8 тис. чоловік. Дані дещо занижені, оскільки часто БА не діагностується, особливо у разі неklasичних клінічних проявів, тяжкого перебігу, маскуючись під діагнозами ХОЗЛ, хронічного бронхіту, патології верхніх дихальних шляхів, гастроєзофагальної рефлюксної хвороби.

В Україні ситуація смертельних випадків досить катастрофічна 749 смертельних випадків від хронічної патології на 100 тис. населення (у світі в середньому смертність складає 539 випадків на 100 тис. населення). Прогнозована середня ймовірність того, що 30-річний житель планети не доживе до 70 років внаслідок хронічної патології, становить 19 %, в Україні - 28 % .

Сьогодні широко обговорюється і використовується термін «якість життя» (ЯЖ) як реальна можливість кількісно і якісно оцінити функціональні резерви хворого в його повсякденному житті, встановити здатність пацієнта адаптуватись до проявів хвороби, оцінити ефективність проведеного лікування. ВООЗ була проведена велика дослідницька робота щодо розроблення критеріїв ЯЖ людини. Численні дослідження показали, що БА впливає як на фізичний стан індивідуума, так і на психологію його поведінки, емоційні реакції, змінюючи його місце і роль у соціальному житті. [3].

З 1 квітня 2017 в Україні діє державна програма «Доступні ліки», в яку входить список лікарських препаратів для лікування БА. Ціль даної програми – зменшити смертність та кількість ускладнень захворювання. В рамках державної програми «Доступні ліки» відбувається безкоштовний відпуск лікарських засобів громадянам України, які страждають на БА. Список складають всього 3 найменування за

міжнародною непатентованою назвою: беклометазон, будесонід, сальбутамол. Даний список не може повністю задовольнити потреби, а також підвищити ЯЖ даної категорії населення. [5].

Таким чином, за результатами аналізу даних з літературних джерел дозволяє зробити висновок, що БА займає 3 місце серед захворювань. Оцінювання ЯЖ дає змогу порівняти ефективність різних терапевтичних програм, які застосовуються як в Україні, так у світі в цілому. Державна програма «Доступні ліки» не вирішує повністю проблем захворюваності на БА.

Використана література:

1. Бронхіальна астма: монографія / М.С. Регеда, М.М. Регеда, Л.О. Фурдичко [та ін.]. — Вид. п'яте, доп. та пер. — Львів, 2012. — С. 147.
2. Феценко, Ю. І. Хронічне обструктивне захворювання легень і супутні депресія та розлади сну / Ю. І. Феценко, Л. О. Яшина, О. В. Поточняк // Український пульмонологічний журнал. — 2013. — № 3. — С. 33–40.
3. Феценко, Ю. І. Процедура адаптації міжнародного опитувальника оцінки якості життя MOS SF-36 в Україні. Досвід застосування у хворих бронхіальною астмою / Ю. І. Феценко, Ю. М. Мостовой, Ю. В. Бабійчук // Український пульмонологічний журнал. — 2002. — № 3. — С. 9–11.
4. Фомина Д.С. Современная концепция фенотипирования бронхиальной астмы — взгляд клинициста / Д.С. Фомина, Л.А. Горячкина // Фарматека. Аллергология. Дерматология. — 2013. — № 1—13. — С. 30—34.
5. Доступні ліки: проблеми та перспективи [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://pharmacy.kiev.ua/novyny/Dostupni_liky_problemy_ta_perspektyvy.html

Аналіз сучасного стану фармацевтичних ринків України та світу

Немченко А.С., д.ф.н., професор, завідувач кафедри організації та економіки фармації Національного фармацевтичного університету

Назаркіна В.М., к.ф.н., доцент кафедри організації та економіки фармації Національного фармацевтичного університету

*Куриленко Ю.Є., аспірант кафедри організації та економіки фармації Національного фармацевтичного університету
econotica@ukr.net*

Фармація представляє собою одну з найрозвиненіших галузей сучасної економіки. Фармацевтичне виробництво є основним джерелом медичних інновацій, а в Україні ще й найбільш високооплачуваним сектором промисловості. Відповідно до даних з порталу «World Statista», у період з 2001 по 2016 рр. обсяг світового фармацевтичного ринку збільшився у 2,4 рази [1]. За даними «The Business Research Company», світовий ринок лікарських препаратів у 2017 р. склав 934,8 млрд. дол. США і за прогнозами у 2021 р. збільшиться на 5,8% [2].

Метою нашого дослідження став аналіз сучасного стану фармацевтичних ринків України та світу. У роботі були використані матеріали Державної служби статистики України, European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA), International Federation of Pharmaceutical Manufacturers & Associations (IFPMA), Food